

Asia: VN/16944/2020

Kotimaisen kalan edistämishjelma

Ohjelman visio ja strategiset valinnat

Ovatko ohjelman visio ja strategiset valinnat onnistuneita? Miten niitä tulisi kehittää?

Kotimaisen kalan edistämishjelma tulee tarpeeseen. Kalansyönnin edistämällä on monia hyviä vaikutuksia niin terveyteen kuin ympäristöönkin. Ohjelman visio kotimaisen kalan käytön tuplaamisesta on kunnianhimoinen, mutta kannatettava. Strategiset tavoitteet ovat oikeansuuntaisia, mutta hyvin merikeskeisiä, niin kuin toimenpiteetkin.

Tavoitteet

Onko ohjelmalla tavoiteltavat vaikutukset tunnistettu oikein?

Ohjelman kalansyönnin kasvutavoitteet perustuvat enimmäkseen silakkasaaliin hyödyntämiseen enemmän elintarvikkeena. Ajatuksena on myös, että lisääntynyt kalastus kohdistuisi ennen kaikkea särkikaloihin ja kuoreeseen, jolloin luotaisiin tilaa perinteisille arvokaloille ja poistettaisiin ravinteita vesistöistä. Tämä edellyttää hyvää tuotesuunnittelua toteutuakseen, jotta kysynnässä päästäisiin kuhan ja muikun tasolle. Saimaa on ylivoimaisesti merkittävin sisävesikalastusalue, jossa pyydetään etenkin muikkua. Saimaa on vedenlaadultaan erinomaisessa tai hyvässä tilassa, joten kalastuksen lisääminen ei vaikuta alueella vedenlaatuun.

Kuinka realistisina pidät yllä esitettyjä tavoitteita?

-

Miten muuten haluaisit kommentoida ohjelman tavoitteita?

Sisävedet on sekä ohjelmassa että ohjelman ympäristövaikutusten arviointiraportissa käsitelty hyvin ohuesti. Saimaan alueella kalastuksen lisääminen voi aiheuttaa lisääntyviä ristiriitoja saimaannorpan suojelun kanssa. Ongelmia tulee, etenkin jos halutaan norpansuojelun vuoksi rajoittaa myös muikkuverkkojen ympärivuotista käyttöä tai pidentää verkkokalastuskieltoa heinäkuulle. Heinäkuun kalastuksella on merkitystä etenkin kuhasaaliiden kannalta, sillä kuhan kysyntä on Saimaan alueella

suurinta juuri heinäkuussa, kun matkailijat ja loma-asukkaat lisäävät mm. ravintoloiden kalan kysyntää. Ympäristövaikutuksia tulisi arvioida myös sisävesikalastuksen lisäämisen osalta.

Ohjelmassa esitetään myös kalanviljelyn lisäämistä, mutta sekin kohdistuisi pääasiassa merialueille. Kestävän ja kiertovesiteknologiaan perustuvan kalanviljelyn kehittämismahdollisuuksia tulisi tutkia ja selvittää myös sisävesialueilla.

Saimaan kaupallinen kalastus on yli 30 % koko sisävesialueen saaliista, muikku ja kuha ovat pääsaaliit. Saimaa on myös merkittävä vapaa-ajan kalastusalue ja vapaa-ajan kalastajien saalis on lähes yhtä suuri kuin kaupallisen kalastuksen. Ohjelmassa tulisikin paremmin ottaa mukaan myös vapaa-ajan kalastuksen merkitys kalansyönnin lisäämisessä.

Raputaloutta ei käsitellä ohjelmassa lainkaan, mikä on merkittävä puute.

1. Kuluttaja- ja markkinalähtöisyyden vahvistaminen

Mitä allaolevista toimenpiteistä pidät tärkeimpänä ja vaikuttavimpana?

-

Miten ehdotettuja toimenpiteitä pitäisi kehittää? Mitä muita toimenpiteitä ehdottaisit?

Kalastuksen lisäämiseksi sisävesialueilla tulisi tukea mm. kalastuksen tarvitseman infrastruktuurin (satamat, käsittelytilat) rakentamista, jatkamalla kalastusvälineiden kehitystyötä (mm. norppaystävälliset pyydykset) sekä parantamalla jakelukanavia ja -verkostoja. Ohjelmassa tulisi paneutua myös sisävesialueiden kalastuksen kehittämiseen ja kalan tarjonnan lisäämisen pullonkauloihin. Olosuhteet sisävesialueilla ovat hyvin erilaiset kuin merialueilla.

2. Uudistuminen kasvun vauhdittajana

Mitä ehdotetuista toimenpiteistä pidät tärkeimpänä ja vaikuttavimpana?

-

Miten ehdotettuja toimenpiteitä pitäisi kehittää? Mitä muita toimenpiteitä ehdottaisit?

Kalastusala ei tällä hetkellä ole kovin suosittu ammatti. Alan houkuttelevuutta ja koulutusmahdollisuuksia tulisikin lisätä myös sisämaassa.

3. Alkutuotannon edellytysten parantaminen

Mitä ehdotetuista toimenpiteistä pidät tärkeimpänä ja vaikuttavimpana?

-

Miten ehdotettuja toimenpiteitä pitäisi kehittää? Mitä muita toimenpiteitä ehdottaisit?

-

4. Kasvu perustuu kestävyteen ja vastuulliseen toimintaan

Mitä ehdotetuista toimenpiteistä pidät tärkeimpänä ja vaikuttavimpana?

-

Miten ehdotettuja toimenpiteitä pitäisi kehittää? Mitä muita toimenpiteitä ehdottaisit?

-

Palaute ohjelman ympäristövaikutusten arvioinnista

Mitä palautetta haluaisit antaa ohjelman ympäristövaikutusten arvioinnista?

Sisävedet on sekä ohjelmassa että ohjelman ympäristövaikutusten arviointiraportissa käsitelty hyvin ohuesti. Saimaan alueella kalastuksen lisääminen voi aiheuttaa lisääntyviä ristiriitoja saimaannorpan suojelun kanssa. Ongelmia tulee, etenkin jos halutaan norpansuojelun vuoksi rajoittaa myös muikkuverkkojen ympärivuotista käyttöä tai pidentää verkkokalastuskieltoa heinäkuulle. Heinäkuun kalastuksella on merkitystä etenkin kuhasaaliiden kannalta, sillä kuhan kysyntä on Saimaan alueella suurinta juuri heinäkuussa, kun matkailijat ja loma-asukkaat lisäävät mm. ravintoloiden kalan kysyntää. Ympäristövaikutuksia tulisi arvioida myös sisävesikalastuksen lisäämisen osalta.

Muu palaute

Mitä muuta palautetta haluaisit antaa ohjelmasta?

-

Poutamo Sanna

Etelä-Savon maakuntaliitto - Etelä-Savon maakuntahallitus 23.11.2020/§

185